

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 15 mars 2018
(OR. en)

7165/18

SOC 141
EMPL 103
ECOFIN 239
EDUC 99

LÄGESRAPPORT

från: Rådets generalsekretariat

av den: 15 mars 2018

till: Delegationerna

Föreg. dok. nr: 6570/18 + COR 1

Ärende: Den årliga tillväxtöversikten och den gemensamma
sysselsättningsrapporten för 2018
– Rådets slutsatser (den 15 mars 2018)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om den årliga tillväxtöversikten och den gemensamma sysselsättningsrapporten för 2018, som antogs av rådet vid mötet den 15 mars 2018.

Den årliga tillväxtöversikten och den gemensamma sysselsättningsrapporten för 2018**Rådets slutsatser****EUROPEISKA UNIONENS RÅD NOTERAR FÖLJANDE:**

1. Sysselsättningen och den sociala situationen fortsätter att stadigt förbättras även om det fortfarande finns avsevärda skillnader inom medlemsstater och mellan olika medlemsstater.
2. Arbetslöshetsnivån i EU låg i november 2017 på 7,3 % (och inom euroområdet på 8,7 %). Sysselsättningen var under tredje kvartalet 2017 2,1 % högre än vid toppen före krisen, och ungdoms- och långtidsarbetslösheten fortsätter att minska. Ungdomsarbetslösheten ligger dock fortfarande på 16,7 %, och långtidsarbetslösheten står i vissa medlemsstater för närmare hälften av den sammanlagda arbetslösheten. Båda utgör fortfarande en betydande utmaning i flera medlemsstater..
3. Europa 2020-strategins mål med en 75-procentig sysselsättningsgrad för män och kvinnor är eventuellt inom räckhåll, även om ett antal medlemsstater kommer att behöva åstadkomma betydande förbättringar om de ska kunna uppnå sina nationella mål. Särskilt kommer kvinnors arbetsmarknadsdeltagande att behöva öka. Sysselsättningsklyftan mellan könen är fortfarande oförändrad: det finns visserligen avsevärda skillnader medlemsstaterna emellan, men sysselsättningsgraden för kvinnor i EU som helhet var 66,4 % under det andra kvartalet 2017, vilket ska jämföras med 78 % för män.
4. Hushållens disponibla inkomst har fortsatt att öka och är nu lika hög som toppnoteringen 2009 för EU, detta till största delen på grund av att fler arbetstillfällen skapats och till mindre del på grund av löneökningar. Hushållens disponibla inkomst är dock i flera medlemsstater fortfarande lägre än vad den var före krisen. Andelen personer som riskerar att hamna i fattigdom eller socialt utanförskap fortsatte att minska, och är nu nere på 2008 års nivåer. Detta beror huvudsakligen på signifikanta minskningar av andelen personer i allvarlig materiell fattigdom och av andelen av befolkningen i hushåll med mycket låg arbetsintensitet.

5. Trots denna positiva trend är det totala antalet personer som löper risk att hamna i fattigdom eller socialt utanförskap fortfarande mycket högt, 118 miljoner, motsvarande 23,5 % av totalbefolkningen 2016 (22,5 % för män och 24,4 % för kvinnor). Detta tyder på att EU har långt kvar till Europa 2020-målet om att göra så att minst 20 miljoner människor inte längre löper risk att hamna i fattigdom eller socialt utanförskap.
6. Situationen fortsätter att försämrats när det gäller hur omfattande och svårutrotad fattigdomen är i ett antal medlemsstater, och det finns tecken på att de sociala förmånerna blir mindre tillräckliga, något som framgår av den ökade fattigdomsrisk för människor som lever i hushåll där ingen förvärvsarbetar eller där arbetsintensiteten är mycket låg. Fortlevnaden av relativt stora inkomstskillnader, som ofta är kopplade till ojämlika möjligheter att få tillgång till utbildning och socialt skydd och som avspeglar svaga arbetsmarknadsresultat, är mycket oroväckande när det gäller social inkludering och hållbar ekonomisk tillväxt. Barn är fortfarande särskilt utsatta, och mer än 25 miljoner eller 26,4 % löpte år 2016 alltjämt risk att hamna i fattigdom eller socialt utanförskap.
7. Sysselsättning och sociala frågor har under de senaste planeringsterminscyklerna fått en allt mer framträdande plats. När man nyligen tillkännagav den europeiska pelaren för sociala rättigheter framhävde det ytterligare vilken betydelse EU:s sociala dimension har. Målet för pelaren är att den ska tjäna som vägledning för sysselsättningsinsatser och sociala insatser inriktade på nuvarande och kommande utmaningar och på uppnåendet av effektiva resultat som fyller människors grundläggande behov, och för säkerställande av att sociala rättigheter lagstadgas och genomförs bättre. Pelaren tjänar som en kompass för en gemensam hållning i fråga om skydd och utveckling av sociala rättigheter och främjande av konvergens uppåt på det sociala området.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD FRAMHÄVER FÖLJANDE:

8. Fortsatt ekonomisk tillväxt har lett till att arbetsmarknadsläget förbättrats ytterligare. Skapandet av arbetstillfällen fortsätter i stadig takt. Det finns dock inget utrymme för att slå sig till ro och konvergens uppåt när det gäller sysselsättningsresultat och sociala resultat bör eftersträvas. Kontinuiteten i de politiska prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten är därför välkommen, i synnerhet att man fokuserar på sysselsättningsfrågor och sociala frågor och på den goda triangeln med ökade investeringar, strukturreformer och ansvarsfulla offentliga finanser.

9. Antalet utförda arbetstimmar per anställd har ökat i signifikant lägre takt än sysselsättningsnivåerna. Ofrivillig deltid och tidsbegränsade anställningar är fortfarande ofta förekommande. Segmenteringen av arbetsmarknaden är fortfarande något ytterst problematiskt i ett antal medlemsstater, även om dess beskaffenhet är mycket olikartad. Löneökningarna är fortsatt dämpade och en betydande fattigdom bland förvärvsarbetande lever envist kvar. Det är därför viktigt med ett fokus inte bara på mängden sysselsättning utan också på sysselsättningskvalitet, med åtgärder för att försöka komma till rätta med fattigdom bland förvärvsarbetande.
10. Förändringarna i arbetslivet kräver moderna utbildnings- och kompetensstrategier, och den starka inriktningen på detta i både den årliga tillväxtöversikten och de landsspecifika rekommendationerna för 2017 är därför mycket välkommen. Exempel på särskilda utmaningar som EU står inför är den tydliga korrelationen mellan utbildningsresultat och socioekonomisk bakgrund och migrantbakgrund, lågt deltagande i livslångt lärande, kompetensglapp och, i vissa fall, brist på arbetskraft med adekvat kompetens. Uppkomsten av nya arbetsformer och det ökande antalet övergångar under yrkeslivet kan också innebära att det behövs en fortsatt modernisering av systemen för socialt skydd så att alla arbetstagare, oberoende av sysselsättningsstatus, skyddas och fullt ut kan utnyttja framväxande möjligheter, exempelvis sådana som uppkommit genom digitalisering och social och grön ekonomi.
11. Kvinnor utgör en avsevärd outnyttjad arbetskraftspotential. Deras deltagande på arbetsmarknaden bör stödjas genom moderna strategier för balans mellan arbete och privatliv för kvinnor och män, inbegripet tillgång till bra och överkomlig barnomsorg och flexibelt arbete samt genom att undanröja negativa skatteincitament för den andra inkomsttagaren, när så är lämpligt och minska löneskillnaderna mellan könen.
12. Vissa grupper är fortfarande inte tillräckligt integrerade på arbetsmarknaden, vilket gör det svårare att öka sysselsättningsgraden i framtiden. Det finns särskilda utmaningar med anknytning till ungas deltagande på arbetsmarknaden, lagligt bosatta tredjelandsmedborgare, äldre arbetstagare, personer som är missgynnade i flera avseenden, personer med funktionsnedsättning och lågutbildade. Dessa gruppers specifika behov bör, när så är relevant, behandlas inom ramen för den allmänna arbetsmarknads- och socialpolitiken. En balanserad hållning till socialt skydd och aktiv arbetsmarknadspolitik spelar en viktig roll för att åtgärda detta problem.

13. Sociala investeringar och förebyggande åtgärder är avgörande för att stärka alla personers förmåga att aktivt delta i samhället och ekonomin och sålunda säkerställa bättre sociala resultat och främja ekonomisk resiliens och produktivitet. Ett effektivt och ändamålsenligt socialt skydd bidrar till social delaktighet och till att trygga levnadsstandarder och förebygger fattigdom och ojämlikheter. För personer i arbetsför ålder som är utestängda från arbetsmarknaden och som kan arbeta bör lämpligt inkomststöd sammankopplas med sociala tjänster av god kvalitet och stöd för återinträde på arbetsmarknaden, inbegripet skräddarsydd aktiv arbetsmarknadspolitik. För personer som inte kan arbeta bör lämpligt stöd för social delaktighet tillhandahållas. Stöd till föräldrars deltagande på arbetsmarknaden bör gå hand i hand med moderna strategier för att främja balans mellan arbete och privatliv och tillgång till barnomsorg. Förebyggande åtgärder och tidiga insatser bör utnyttjas för att minska andelen barn som riskerar att drabbas av fattigdom och social utestängning samt för att bryta fattigdomscykeln över generationer.
14. Demografiska förändringar kommer även fortsättningsvis att medföra stora utmaningar som måste mötas. Tillräckliga pensioner måste tryggas samtidigt som pensionssystemens hållbarhet säkerställs. Den senaste tidens ökning av pensionsåldrarna och tillgången till flexibla arbetsformer har bidragit till att öka äldre arbetstagares deltagande på arbetsmarknaden, men mer återstår att göra. Kompletterande pensioner och andra pensionssparanden skulle också kunna spela en positiv roll i vissa medlemsstater. Dessa åtgärder kommer att behöva åtföljas av ytterligare åtgärder såsom strategier för balans mellan arbete och privatliv, modernisering av arbetsmiljöerna samtidigt som goda arbetsvillkor garanteras, ökad kunskap bland arbetsgivare och flexibla former för övergångar till pensionering. Reformen inom långtidssjukvården bör syfta till att uppnå tillgång till tillräcklig, överkomlig och högkvalitativ långtidssjukvård som är hållbar. Tillgång till överkomlig förebyggande vård och medicinsk behandling av god kvalitet är centralt för att främja en frisk och aktiv befolkning och skapa ekonomiskt välstånd. Uppmärksamhet bör ägnas åt att sprida information i syfte att uppmuntra till lämplig och lika tillgång till hälso- och sjukvård.
15. En effektiv social dialog som beaktar det nationella sammanhanget och nationell praxis är väsentlig för att öka det gemensamma ansvaret för politiken. Arbetsmarknadens parter och civilsamhället bör i god tid och på ett meningsfullt sätt involveras i processen med den europeiska planeringsterminen.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UPPMANAR

MEDLEMSSTATERNA ATT

- i sina nationella reformprogram återspegla prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten och den gemensamma sysselsättningsrapporten samt genomföra den europeiska pelaren för sociala rättigheter på unions- och medlemsstatsnivå, med vederbörligt beaktande av respektive befogenheter¹,
- genomföra 2017 års landsspecifika rekommendationer,
- intensifiera sina strävanden att uppnå Europa 2020-målen,
- när så är lämpligt, utnyttja den sociala resultattavlan, som används i den gemensamma sysselsättningsrapporten för 2018 och som kommer att förbättras ytterligare, verktyget för bedömning av sysselsättningssituationen och verktyget för bedömning av situationen för det sociala skyddet som vägledning för sina konvergensinsatser.

KOMMISSIONEN ATT

- fortsätta att inrikta sig på sysselsättning och sociala frågor inom den europeiska planeringsterminen,
- säkerställa att sysselsättning samt sociala frågor och konsekvenser beaktas på vederbörligt sätt i bedömningen av medlemsstaternas strategier,
- sträva efter en aktiv dialog med medlemsstaterna om indikatorerna för den sociala resultattavlan, med full respekt för befogenhetsfördelningen.

SYSSELSÄTTNINGSKOMMITTÉN OCH KOMMITTÉN FÖR SOCIALT SKYDD ATT

- ha ett nära samarbete med Europeiska kommissionen om genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter inom en långsiktig ram för åtgärder på EU-nivå i enlighet med proklamationen av pelaren och i linje med Europeiska rådets slutsatser av den 14 december 2017,

¹ EUCO 19/1/17 REV1.

- fortsätta att arbeta med multilateral och tematisk övervakning och riktmärkning och bedöma sysselsättningen och de sociala situationerna i medlemsstaterna med hjälp av den sociala resultattavlan, som används i den gemensamma sysselsättningsrapporten för 2018 och som kommer att förbättras ytterligare, verktyget för bedömning av sysselsättningssituationen och verktyget för bedömning av situationen för det sociala skyddet, i syfte att ge rådet en faktabas för diskussionerna i processen med den europeiska planeringsterminen,
- fortsätta att samarbeta med kommissionen när det gäller förbättringen av den sociala resultattavlan, särskilt på området dynamiska arbetsmarknader och rättvisa arbetsvillkor, inför antagandet av 2019 års gemensamma sysselsättningsrapport,
- ha ett nära samarbete med andra rådgivande kommittéer och parter, särskilt ekonomiska och finansiella kommittén, kommittén för ekonomisk politik, utbildningskommittén, arbetsgruppen för folkhälsa på högre tjänstemannanivå och Europeiska nätverket för offentliga arbetsförmedlingar, för att garantera balanserade diskussioner om ekonomiska, sysselsättningsmässiga och sociala frågor inom ramen för den europeiska planeringsterminen,
- även i fortsättningen ha ett nära samarbete med europeiska arbetsmarknadsparter i syfte att främja en effektiv social dialog på både EU-nivå och nationell nivå.
